

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 27 grudnia 2007

DOLiS-035-80/07

**Szanowny Pan
Marek Niechciał
Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Urząd Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
PI. Powstańców Warszawy 1
00-507 Warszawa**

zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii, czy -w ocenie Pana Prezesa - art. 3 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.) może stanowić podstawę do udostępniania przez przedsiębiorców nie mających statusu biura informacji gospodarczej - w drodze ogłoszenia publicznego'-. informacji obejmujących dane dłużnika, kwotę i tytuł prawny oferowanych w celu sprzedaży wierzytelności, w przypadku kiedy jest on konsumentem, w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) oraz czy taka praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.).

Do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpływają pytania dotyczące legalności udostępniania na stronach internetowych danych osobowych dłużników - osób fizycznych, przez przedsiębiorców nie mających statusu biura informacji gospodarczej

i zajmujących się windykacją wierzytelności. Przedsiębiorcy ci jako podstawę prawną do podejmowania ww. działań wskazują art. 3 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.) w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.). Przykładem takiego przedsiębiorcy jest Polski Rynek Długów Sp. z o.o., z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Ostrowskiego 7, który zamieszcza ww. informacje na stronie www.rynek-dlugow.pl.

Wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych, budzi kwestia, czy art. 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych rzeczywiście może stanowić podstawę do podejmowania wspomnianych działań w stosunku do konsumenta. Zauważyć bowiem należy, co podkreśla się również w literaturze przedmiotu, że powołany przepis konstytuuje wyjątek od zasady wyłączności udostępniania przez biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych osobom trzecim nieoznaczonym w chwili przeznaczania tych informacji. Udostępnianie informacji gospodarczych w celu sprzedaży wierzytelności przez ogłoszenie publiczne "nie tylko nie wymaga utworzenia biura informacji gospodarczej, ale także nie jest regulowane przepisami niniejszej ustawy. (...) Przy okazji omawiania zagadnienia związanego z udostępnianiem informacji o istniejących zobowiązaniach osobom nieoznaczonym w chwili ich udostępniania np. na stronach internetowych, w celu sprzedaży wierzytelności przez Ogłoszenie publiczne, należy wspomnieć, iż ustawa nie przesądza w sposób generalny, że publikowanie informacji o sprzedaży wierzytelności (tzw. kierowanie oferty ad incertas personas) w sposób umożliwiający identyfikację dłużnika jest dozwolone. Zapis ten ma jedynie na celu wyraźne zaznaczenie, że tego typu działalność nie jest objęta działalnością biura informacji gospodarczych." (Arwid Mednis, Joanna Noga-Bogomilska *Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych. Komentarz*, Warszawa 2003, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis (wydanie I) s. 152).

Mając powyższe na uwadze, zwracam się do Pana Prezesa o przedstawienie stanowiska w sygnalizowanej sprawie w możliwie nieodległym terminie.

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

DDK-076-26/08/BK

Warszawa, dn. 6 lutego 2008 r.

Pan
Michał Serzycki
Generalny Inspektor Ochrony
Danych Osobowych

Odnosząc się do Pana pisma z dnia 27 grudnia 2007 r. (znak DOLiS-035-80/07/7232) dotyczącego udostępniania przez przedsiębiorców nieposiadających statusu biura informacji gospodarczej - w drodze ogłoszenia publicznego - informacji obejmujących dane osobowe .dłużnika,'w przypadku gdy jest on konsumentem, pragnę wyjaśnić, iż w mojej opinii, art. 3 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.) nie wydaje się dawać podstaw do podejmowania wspomnianych czynności.

Powoływany przepis kreuje wyjątek od generalnej zasady, zgodnie z którą informacje gospodarcze mogą być udostępniane osobom trzecim, nieoznaczonym w chwili przeznaczania tych informacji do udostępniania, wyłącznie za pośrednictwem biur informacji gospodarczej. Wyjątek ten polega na umożliwieniu udostępniania informacji gospodarczych "w celu sprzedaży wierzytelności przez ogłoszenie publiczne". Wykładnia literalna tego przepisu może nie dawać jednoznacznej odpowiedzi na pytanie o zakres jego zastosowania. Dlatego też, przy interpretacji przedmiotowego przepisu należy zastosować wykładnię celowościową. W konsekwencji, zakres przewidzianego w ustawie wyłączenia powinno ustalać się w Ścisłym związku z jego celem, a więc tylko takie informacje gospodarcze mogą być udostępnione bez pośrednictwa wyspecjalizowanych podmiotów, które są konieczne do sprzedaży wierzytelności. Podobne wyjątki od przewidzianych w ustawach zasad winny być interpretowane nie rozszerzająco, a ściśle.

Ustawodawca, w uzasadnieniu do projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych wyraźnie określił cel, jaki zamierzał osiągnąć wprowadzając stosowną regulację do polskiego systemu prawnego, tj. stworzenie ram prawnych funkcjonowania systemu wymiany informacji gospodarczych. System ten powinien umożliwiać udostępnianie informacji o nierzetelnych dłużnikach, lecz jednocześnie podlegać określonym rygorom (chroniącym prawa osób których informacje te dotyczą) oraz nadzorowi państwa nad ich przestrzeganiem. W konsekwencji, w uzasadnieniu do projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych określono również cel wprowadzenia przepisu "art. 3 omawianej ustawy: "Artykuł 3 stanowi, że udostępnianie informacji gospodarczej nieoznaczonemu adresatowi może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem biur informacji gospodarczej. Nie będzie możliwe podawanie takich danych do wiadomości publicznej w inny sposób (np. przez publikowanie list dłużników w Internecie), chyba że możliwość taką dopuszczają przepisy odrębne."

Analizując kwestię możliwości udostępniania danych dłużników, należy również uwzględnić przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 101 poz. 926 ze zra.). Z art. 23 ust. 1 ww. ustawy wynika, że przekazywanie informacji na temat danych osobowych może nastąpić albo za zgodą osoby której dotyczą, albo w wypadku gdy wiąże się z wymienionymi w przepisie okolicznościami, związanymi bądź to z wykonywaniem lub zawieraniem umowy, bądź z uprawnieniami lub obowiązkami przewidzianymi w ustawie. Okoliczności te muszą być przez ustawodawcę jasno i precyzyjnie wskazane w odrębnych aktach prawnych. Powoływany przepis nie koliduje z art. 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych, lecz obwarowuje dopuszczalność przetwarzania danych osobowych przez przedsiębiorców wymaganiami, których nie można uznać za spełnione w przypadku publicznego zbywania wierzytelności.

Artykuł 3 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych nie może być więc samodzielną podstawą do ujawniania danych osobowych w drodze publicznego ogłoszenia w związku ze zbywaniem wierzytelności, po pierwsze - z racji swojej konstrukcji, po drugie - z racji rygorów ustanowionych w przepisach o ochronie danych osobowych. Innymi słowy, jeśli ustawa *expressis verbis* nie przewiduje określonego wyjątku od zasady, to nie można go wywodzić poprzez analogię, czy szerokie rozumienie innego wyjątku.

Odnosząc się do zawartego w piśmie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych pytania, czy opisana wcześniej praktyka udostępniania przez przedsiębiorców nieposiadających statusu biura informacji gospodarczej - w drodze ogłoszenia publicznego - informacji obejmujących dane osobowe narusza zbiorowe interesy konsumentów, Prezes

Urzędu pragnie podkreślić, że kwalifikacja prawna takiej praktyki w konkretnym przypadku uzależniona jest od stanu faktycznego i prawnego danej sprawy. Niemniej jednak, w kontekście opisanych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych okoliczności, wydaje się, że działania spółki Polski Rynek Długów Sp. z o.o. mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Z informacji posiadanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie wynika wprost, że osoby, których dane osobowe umieszczono na stronie internetowej wspomnianego przedsiębiorcy są konsumentami. Stosowne czynności wyjaśniające zostaną jednak podjęte w ramach ustawowych kompetencji Prezesa Urzędu.

2 powołaniem
March / Kredytów